

TCO 6-81

Eländig debattnivå i löntagarfondsfrågan

□ Löntagarfonder blir nödvändiga i 80-talets Sverige för att trygga industrins kapitalförsörjning. Nuvarande låga investeringstakt och låga industriproduktion utgör en allvarlig fara för vår framtida standard.

Skillnaderna mellan LOs och TCOs syn på löntagarfonder ska, förhoppningsvis, inte visa sig vara större än att det blir möjligt för de två löntagarorganisationerna att hitta en gemensam plattform.

Ovanstående är i stort sett vad TCOs ordförande Lennart Bodström sade om löntagarfonder i en TT-intervju. Han påminde också om att TCOs kongress 1982 tar slutlig ställning till löntagarfonder; 1979 års kongress lade ju fast principerna för det fortsatta arbetet med fonderna.

Dessa uttalanden har mötts av en i det närmaste hysterisk reaktion från en del dagstidningar. Mest ankommen är som väntat SAF-ägda Svenska Dagbladet men även en tidning som Dagens Nyheter har drabbats av en liknande hysteri.

Svenska Dagbladet når ner till tidigare blott anade lågvattenmärken i debatten. Här några smakprov. TCO och en del förbund är »ohöjlda socialdemokratiska stödorganisationer» och TCO-tidningen liknar mest en »enklare socialdemokratisk propagandabroschyr». Och vidare: TCOs representativa demokrati är inte representativ. Inom TCO lyssnar man inte på de vanliga medlemmarna. Där manipulerar man dem.

Beskrivningen av det demokratiska tillståndet i TCO och dess förbund är utmanande oförskämd mot tjänstemännen som i snart 40 år fått sina intressen bevakade av TCO- och TCO-förbunden – en tidsperiod då tjänstemannarörelsen dessutom vuxit mycket kraftigt.

Tjänstemännen omyndigförklaras närmast av Svenska Dagbladets le-

daravdelning. Och märkligast av allt – tjänstemännen skulle behöva hjälp av sin motpart, av SAF-intressen, för att kunna hävda sig mot de fackliga ledningar de själva valt! Och det i en fråga, alltså löntagarfonder, där löntagar- och kapitalintressena står starkt emot varandra!

Svenska Dagbladets oförskämdhet överträffas endast av dess naivitet. Det är väl av det skälet som tjänstemännen kan vända ryggen åt det hela utan att uppröras av beskyllningen att de skulle ha varit så okunniga, loja och likgiltiga att de låtit ett TCO växa fram av det slag som Svenska Dagbladet målar upp.

Dagens Nyheter är som sagt nästan lika galen. De principer som TCO-kongressen 1979 beslöt om kallas en »ordhög, denna förolämpning mot tjänstemännen». DN åberopar mot TCO-beslutet enkäter som gjorts på beställning av aktiespararna, en stormtrupp mot tanken på löntagarfonder!

Bara därför att TCO-sidan inte har samma uppfattning som DN och aktiespararna när det gäller löntagarfonder har tydligen det representativa systemet i TCO »slagit knut på sig självt»! Är det inte snarare så att DN:s ledarskribent Svante Nycander måste slå knut på sig själv för att kunna skriva något så falskt och ohederligt?

Läget är det när det gäller industrins kapitalbehov att antingen ska vinsterna öka på löntagarnas bekostnad med en väldig förmögenhetsöverföring som följd eller också ska vi få någon form av kollektivt kapital där löntagarna avstår löneökningar till investeringar men behåller äganderätten till det de avstått från.

Detta är huvudproblemet och varje löntagare bör rimligtvis inse att han eller hon här har stora intressen att bevaka, egna såväl som samhällets.

Och ska vi ha löntagarfonder eller

liknande system – den frågan är öppen – är det ett måste att både arbetare och tjänstemän kan enas om huvuddragen i denna kollektiva kapitalbildning.

Det är väl därför som en del tidningar med alla medel försöker splitta upp löntagarna genom att skrämman den ena sidan för den andra.

Journaliststrejken

□ Landets första centrala journaliststrejk är över. Den varade i två dagar men debatten om den kommer att pågå länge. Debatten handlar mest om två saker. Den ena gäller att tryckfrihetsförordningen inte skulle tillåta att de anställda på massmedia strejkar. Det är rent nonsens.

Tryckfrihetsförordningen förbjöd inte anställda att strejka. Däremot skyddar den – som en del sansade debattörer påpekat – massmedia mot angrepp från statsmakternas sida.

Den andra debattpunkten handlar om tidningarnas agerande under konflikten. Många tidningar tog på ledarsidorna med olika argument ställning mot strejken och journalisternas krav.

Här sammanvävdes så att säga tidningarnas arbetsgivarintresse med deras opinionsbildande funktion. Man skulle också kunna formulera det så att tidningarna missbrukade sin ställning som opinionsbildande organ till att tala i egen sak.

Arbetet är så vitt bekant den enda tidning som valt att inte kommentera tidningskonflikten under den tid den pågick. Arbetet reagerar mot ledarsidornas reservationslösa uppslutning bakom ägarintressena och kampanjerade mot Journalistförbundet.

Arbetet har givetvis rätt. Tidningarna borde inte ha använt sin opinionsbildande funktion till att tala i egen sak i en konflikt med sina anställda. Men många tidningar är tydligen så van vid missbruk av opinionsmakten (monopolställning exempelvis) att de inte tvekat den här gången heller, även om en och annan klocka borde ha ringt.

Expressen och Aftonbladet har inte förvånande, tillhört de som ut-

närkt sig mest. Expressen har på olika sätt försökt komma åt journalisternas strejkrätt. Och på Aftonbladet har striden stått het, med inhopp av LOs Gunnar Nilsson, och en ledare, signerad Carl Johan Åberg, där konflikten och dess resultat kommenteras under den talande rubriken »Upp som en sol – och ner som en pannkaka».

Frågan är dock om inte priset tas av Svenska Dagbladet som uppenbarligen känt trycket från arbetsgivarna att göra allt i syfte att skriva ner journaliststrejken.

Till slut drog Svenska Dagbladet på sig sin egen journalistklubb, som i ett inlägg publicerat på ledarsidan kritiserar tidningens inblandning. »SvDs ledaravdelning har ägnat närmare 10 spalter åt att kritisera de anställda journalisternas förbund, samtidigt som redaktionsledningen är arbetsgivarpart i den kommenterade konflikten. Styrelsen för SvDs journalistklubb delar inte ledarsidans uppfattning.»

Kan det sägas klarare?

Sydsvenska Dagbladet har gått så långt att den på ledarplats uttalat sig för strejkbryteri – en tidningsledning har självklart »rätt att ge ut sin produkt även om arbetskraften befinner sig i konflikt!»

Varifrån tidningen får denna rätt sägs inte. Förmodligen är det från den grundlag som garanterar tryckfriheten. Men en annan grundlag garanterar ju strejkrätten. Det bör tidningen hålla i minnet.

Även i Sydsvenska Dagbladet har journalistklubbens ordförande gjort ett inlägg på ledarsidan. Det heter där bl.a.: »På landets ledarsidor, som ju

direkt styrs av tidningsägarna, har emellertid konflikten på tidningsområdet utmålats som ett skamgrepp på tryckfrihetsförordningen och därmed på demokratin.»

Tidningarna borde kanske tänka på att demokratin hotas inte av anställda som använder sin konflikträtt utan främst av ansvarslöst och utmanande missbruk av den opinionsmakt som massmedia är bärare av.

Jobb saknas för 2000

□ Landskrona kommun och de fackliga organisationerna vid Öresundsvarvet har sedan varvskrisen tog en allvarlig vändning gjort allt för att försöka kompensera den förlust av arbetstillfällen som en nedläggning av varvet innebär.

Med hjälp av 100 tidigare beslutade miljoner och i intimt samarbete med flera större industrier i kommunen har nu startats ett sk utvecklingsbolag som i bästa fall kommer att kunna ta hand om mellan 600 och 700 av de ca 2 500 varvsanställda som ställs utan arbete senast 1983.

Det är lättförståeligt om industriministern uttrycker glädje över tillkomsten av utvecklingsbolaget: Konkreta insatser från industridepartementets sida, hur små de än är, ger i dagens läge säkert anledning till mycket jubel.

Hur stor ska då inte glädjen bli när arbeten är ordnade för de övriga ca 2 000 varvsanställda.

A

Andra tycker

Tidningarna borde ha varit neutrala i journaliststrejken

□ På sina håll har det tagits som bevis för rädsla eller feighet att Arbetet valde att inte kommentera tidningskonflikten under tiden den pågick, skriver tidningen Arbetet:

Till det är bara att säga att mycket vore vunnet om flera ledarsidor valt samma princip som vi.

Under konflikt på tidningsmarknaden placeras nämligen ledarsidorna oundvikligen i en tydlig och yrkesmässigt betingad partsituation. I nästan alla tidningar tog det sig uttryck i en reservationslös uppslutning bakom ägarintressena och kampanjartade attacker på journalistförbundet. De fackliga kraven hotar yttrandefriheten hette det som ekon från debatter om löntagarfonder eller från andra konflikter om fackligt inflytande.

Den sortens propaganda står långt vid sidan av Arbetets politiska uppfattning.

Skulle vi å andra sidan ställt oss helt solidariska med journalistförbundet vore det i allmänhetens ögon en metod att utnyttja våra opinionsmässiga fördelar till att kämpa för våra ekonomiska och fackliga särintressen, motiverade eller ej. Journalistkonflikten är ett, förmodligen det enda, exemplet på att tystnaden är att föredra på ledarsidorna.

Det märks alldeles klart att borgerliga opinionsbildare vill begagna tidningskonflikten till ett allmänt korståg mot fackligt inflytande. I Sydsvenska Dagbladet (ob lib) används uttryck som »fackbossar» och »fackligt förblindad». Avsiktligt vill tidningen gesken av att fackliga ledningar generellt saknar kontakt med dem de företräder, egenligen handlar rakt mot medlemmarnas intressen. Hånfullheten mot journalistförbundet är särskilt stor i Svenska Dagbladet. Det är inte oväntat, möjligen en smula komiskt med tanke på att en av den tidningens ledarskribenter en gång ledde Saco-konflikten.

Tecknad kommentar

